Svenska kyrkan

YTTRANDE

Dnr: KS 2018-0912

Justitiedepartementet
Straffrättsenheten

Yttrande angående Vissa frågor om barnpornografibrottet och om avskaffad preskription för allvarliga brott mot barn (Ds 2018:23)

Svenska kyrkan bedriver sedan många år ett omfattande arbete mot sexuella övergrepp och för att stödja utsatta människor. Barnet har identifierats som särskilt utsatt och i materialet *Vad gör vi nu?- Bemötande och förebyggande av sexuella övergrepp* (Svenska kyrkan 2011) uppmanas församlingar att bland annat utarbeta handlingsplaner och goda rutiner i församlingen för att förebygga sexuella övergrepp i de egna sammanhangen, men också för att kunna agera när något sådant sker. I Svenska kyrkan finns ett nätverk av kontaktpersoner, två i varje stift (totalt 13 stift), som lyssnar, ger stöd till egna beslut och förmedlar kontakter till myndigheter och organisationer. Svenska kyrkan har också spelat en aktiv roll när det gäller framtagandet av dokumentet *Churches Commitments to Children* (Kyrkornas världsråds överenskommelse om att skydda barn från alla sorters övergrepp, 2018). Under 2015 tog Svenska kyrkan ett nytt steg i kampen mot spridning av barnpornografi och beslutade att installera ett dataprogram (Netclean Proactive) hos alla församlingar som är anslutna till den gemensamma IT-plattformen Gip.

Svenska kyrkans yttrande

- Svenska kyrkan instämmer i promemorians förslag om att straffet för grovt barnpornografibrott höjs från fängelse i sex månader till fängelse i nio månader.
- Svenska kyrkan instämmer i promemorians förslag om ett förändrat skuldrekvisit, på så sätt att den som skildrar ett barn i pornografisk bild ska kunna straffas även om han eller hon inte haft uppsåt till men varit oaktsam beträffande omständigheten att den avbildade personen är under 18 år.
- Svenska kyrkan instämmer med promemorian att det är viktigt att bedöma själva kränkningen i brottet, men förstår att denna bedömning kan vara svår att göra.
- Svenska kyrkan ställer sig bakom promemorians förslag om att preskription bör avskaffas för de allvarligaste sexualbrotten mot barn och för könsstympningsbrott om det utförts mot ett barn.
- Svenska kyrkan anser att det är önskvärt att placera barnpornografibrottet till brottsbalkens 6 kap. om sexualbrott, men delar promemorians förslag att barnpornografibrottet är kvar i 16 kap.

Kyrkostyrelsen
POSTADRESS: 751 70 Uppsala BESÖKSADRESS: Sysslomansgatan 4
TELEFON: 018-16 95 00 E-POST: kyrkostyrelsen@svenskakyrkan.se
HEMSIDA: www.svenskakyrkan.se

Skäl för yttrandet
Teknikutvecklingen inom IT, främst ökad användning av internet, ger flera och nya möjligheter för den som begår sexuella övergrepp mot barn. Brott som begås mot barn bör behandlas med stort allvar då denna typ av kränkningar på ett sätt pågår så länge bilder/filmer finns kvar på t.ex. internet. Det är därför viktigt att även preskription av sexualbrott mot barn står i relation till att barnet kanske inte alltid förstår eller förmår att anmäla, och att bilder/filmer har en icke överblickbar livstid i en digitaliserad värld.

I promemorian hänvisas till studien Barnfrid – Nationellt Kunskapscentrum (*Fördjupningsrapport, Barn som utsätts för sexuella övergrepp på nätet*, Johansson, L. Svedin C.G. 2017), som beskriver hur barnet som utsatts för ett dokumenterat övergrepp tvingas leva med ångest och oro för att bilderna på övergreppet sprids. Detta är erfarenheter som Svenska kyrkan, med ett omfattande barn- och ungdomsarbete, känner igen. Barnet som utsätts för den här typen av brott och kränkningar far mycket illa. Svenska kyrkan menar att det är önskvärt att barnpornografibrottet hamnar i brottsbalkens 6 kap., men inser samtidigt att det ställer krav på identifiering av och kontakt med målsägare. Det är ett utredningsarbete som kräver stora resurser och som i praktiken riskerar att leda till att färre brott utreds. Barnpornografibrottet är pågående så länge bilder delas och visas och det är ur offrets perspektiv viktigt att få stopp på den pågående brottsaktiviteten.

Att arbeta för barnets rättigheter är centralt för Svenska kyrkan och i detta arbete ingår att påverka attityder och förhållningssätt men också att påverka lagstiftningen. Den skärpning i lagstiftningen gällande barnpornografibrott som föreslås i promemorian blir en viktig del i arbetet att stärka barnets rätt till en trygg tillvaro och möjligheter att leva ett liv fyllt av livsmod och framtidstro.

Uppsala den 8 oktober 2018

På kyrkostyrelsens vägnar

Helén Ottosson Lovén
Generalsekreterare

Lisa-Gun Bernerstedt
Avdelningschef